

Świąt wypełnionych
radością i miłością,
niosących
spokój i odpoczynek
oraz wszelkiej pomyślności
w Nowym 2008 Roku

życzy Redakcja czasopisma
oraz portalu internetowego
mojemiesto.de

 mojemiesto.de

Jest w moim kraju zwyczaj

Maja Jonecko

"Jest w moim kraju zwyczaj, że w dzień wigilijny, przy wejściu pierwszej gwiazdy wieczornej na niebie, ludzie gniazda wspólnego łamią chleb biblijny, najtkliwsze przekazując uczucia w tym chlebie"

Cyprian Kamil Norwid

Uroczystości Bożego Narodzenia na trwałe wyznaczyły już rytm życia, nawet u ludzi niezbyt związanych z chrześcijaństwem. Komercjalizacja w tym zakresie postępuje, niestety z roku na rok. Jeszcze dobrze nie zdążą wypalić się znicze na grobach naszych zmarłych po dniu Wszystkich Świętych a miasta już ogarnia przedświąteczna gorączka. Warto więc, szczególnie w tym wyjątkowym okresie roku przypomnieć sobie prawdziwe, religijne znaczenie najważniejszych zwyczajów bożonarodzeniowych.

Wieczera wigilijna

Wieczór wigilijny to taki właśnie dzień w roku, który wszyscy starają się spędzić w gronie najbliższych. Na jego klimat wpływają takie elementy, jak: dzielenie się opłatkiem, choinka, śpiewanie kolęd, obdarzanie się prezentami. Pierwsze zapisy na ten temat pochodzą już w XVIII wieku. W dzień Wigilii obowiązuje post od potraw mięsnych. Wieczereę poprzedza przygotowanie ("ubranie") i ozdobienie choinki domowej, jak też domowej szopki. Pod białym obrusem stołu kładzie się kilka kłosów siana (symbolika stajenki betlejemskiej). Wieczereę należy rozpocząć z pojawieniem się pierwszej gwiazdy na niebie. Po wspólnej modlitwie uczestnicy dzieląc się białym opłatkiem, składają sobie życzenia. Przy zasiadaniu do stołu pozostawia się czasem wolne nakrycie dla

ewentualnego gościa. Najczęściej podaje się najpierw zupę rybną czy migdałową, względnie barszcz, potem grzyby z kapustą, ryby (najczęściej karp w szarym sosie) gotowane lub pieczone, kluski z makiem, kompot z suszonych owoców, itd. Znane są zwyczaje podawania 7, 9 względnie 12 potraw. We wschodnich rejonach Polski do obowiązkowych potraw należy tzw. kutia (gotowana pszenica lub jęczmień z dodatkiem miodu, orzechów, migdałów itd.). Po skończonej wieczerzy wigilijnej jest czas na wzajemne obdarowywanie się świątecznymi prezentami oraz na śpiew kolęd.

Pasterka

Pasterka - czyli Msza św. o północy w noc Bożego Narodzenia i uczestniczenie w niej - stanowi zasadniczy punkt ciężkości i centralny moment wszystkich zwyczajów powiązanych z obchodami przyjścia Chrystusa na świat. Otwiera ona oktafę liturgicznych obchodów związanych z tajemnicą Wcielenia, czyli przyjścia przez Syna Bożego ludzkiej natury i przyjścia na świat. Dzień 25 grudnia, jako data liturgicznych obchodów święta narodzenia Chrystusa Pana jest nie tyle obliczeniem chronologicznym i zapisem "metryki" urodzin, ile raczej symbolicznym ustaleniem kalendarzowym. Od połowy VI wieku Rzym zna już tradycję trzech Mszy św.: tzw. "Pasterkę", Mszę o świcie i Mszę w dzień. Papież udawał się najpierw o pół-

nocy do wspaniałej bazyliki dedykowanej macierzyństwu NMP (bazylika S. Maria Maggiore). Na dzień 25 grudnia przypadało także w kalendarzu rzymskim rocznicowe wspomnienie świętej męczennicy Anastazji. Z tego właśnie względu papież celebrował tam w dzień Bożego Narodzenia drugą swoją Mszę św. z osobnym formularzem i to o treści bożonarodzeniowej. Msza św. celebrowana dziś jako trzecia z kolei, jest historycznie związana z najstarszym formularzem, którego używał papież już od IV wieku w bazylice św. Piotra, o zwykłej wówczas uroczystej porze dnia, czyli o godz. 9⁰⁰. Papieski zwyczaj celebrowania trzech Mszy św. w uroczystość narodzin Chrystusa Pana przyjęli stopniowo wszyscy celebransi wraz z rozpowszechnianiem się na całym ówczesnym świecie. Również od IX wieku, szkoła alegorystów zaczęła ten zwyczaj wyjaśniać potrójnym narodzeniem Chrystusa: odwiecznym zrodzeniem przez Boga Ojca, narodzeniem w czasie z Maryji Dziewicy oraz mistycznym rodzeniem się Chrystusa w sercach ludzkich.

Żłóbek, szopka

Zrozumiałe jest, że grota betlejemską, miejsce narodzin Chrystusa, wraz ze znajdującym się tam żłóbkiem, od samego początku była miejscem szczególnego petyzmu i czci chrześcijan. Jednakże rozpowszechnienie idei budowania i "odtworzenia" żłóbka betlejemskiego w kościołach parafialnych zawdzięczamy duszpasterskiej intuicji św. Franciszka (XIII w.). Założyciel zakonu zbudował w pobliżu kościoła w Greccio w roku 1223 obszerną szopkę, w której znalazło się nawet miejsce dla osła i dla woła. Z czasem promotorami tradycji żłobkowej stały się także inne zakony (np. teatyni, je-

zuici). Szopkę, poza postaciami św. Rodziny stopniowo zaczęli wypełniać pasterze, aniołowie, królowie (ewangelijni magowie), słudzy Heroda i jego dworzanie. Z czasem szopka coraz bardziej się aktualizuje. Świętej Rodzinie towarzyszą przy żłóbku charakterystyczni przedstawiciele danego narodu - np. mieszczenie, chłopci, rzemieślnicy, górale, aktualni przedstawiciele władzy cywilnej, wojsko, itd. W okresach szczególnie trudnych politycznie, szopki nabierają charakteru patriotycznego, czy wręcz symbolicznego. Polskie szopki są proveniencji włoskiej i to dzięki zasługom franciszkanów pojawiły się w kraju.

Oplatki

Tradycyjnie spożywanie wieczerzy wigilijnej poprzedza dzielenie się białym opłatkiem, czyli bardzo cienkim, praśnym (niekwaszonym) chlebem. Ten zwyczaj nasycony jest głęboką i wielowymiarową symboliką. Zawarta jest ona najpierw w faksie "bycia razem". Skłócenie nie zsiadają przecież razem do jednego stołu. Owszem, owa solidarna wspólnota stołu domaga się wzajemnego zrozumienia, niejednokrotnie wybaczenia, zgody na wzajemną inność - tchnie życzliwością. Dzieląc się opłatkiem składamy sobie życzenia wszelakiego dobra, zarówno materialnego jak też i duchowego. Dobro materialne symbolizuje materia opłatka - chleb. Oby go nam i naszym bliźnim nigdy nie zabrakło, obyśmy umieli dzielić go z potrzebującymi!

Choinka

Na jednym z miedziorytów malarza i grafika L. Cranacha Starszego (+1553), w kontekście żłóbka rozpoznajemy już drzewko jodłowe ozdobione gwiazdą i świeczkami. Z czasem zwyczaj ten stał się powszechnym w mieszczańskich rodzinach niemieckich, tyrolskich, austriackich, a później pozostałych krajów europejskich (i po-

zaeuropejskich), zwłaszcza w XIX wieku. W ubiegłym wieku zaczęto na szczycie jodły umieszczać figurę gwiazdy betlejemskiej. W obecności zawieszanych jabłek widziano echo biblijnego jabłka (kuszenia) Adama i Ewy (zastępowane później tzw. rajsłkami jabłkami), w papierowych łańcuchach rozpoznawano okowy zniewolenia grzechowego (czy nawet politycznego w okresach rozbiórów Polski). Oświetlenie choinkowe miało wskazywać na Chrystusa, który przyszedł na świat jako "światło na oświecenie pogan", a żywe, zielone drzewo jodłowe miało symbolizować Chrystusa - źródło wszelkiego życia.

Jasełka

Z drugim dniem świąt Bożego Narodzenia (od dnia św. Szczepana) rozpoczął się okres "jasełek" Trwał on przez wieki do uroczystości Matki Bożej Gromnicznej (2 lutego). Nazwa "jasełka" tematycznie wskazuje na źródło tematyczne tych przedstawień. Jasełka bowiem to żłób, czyli rodzaj drabinek, jeszcze dziś stosowanych, które służą do zadawania siana bydłu czy koniom. W żłóbku został złożony Chrystus po swoim narodzeniu. Zatem "jasełka" prezentują uduktatyzowane, teatralne sceny na temat przyjsia Chrystusa Pana na świat. Początków jasełek poszukują historycy w duszpasterskiej intuicji św. Franciszka oraz w spontanicznej, naturalnej predyspozycji ludu włoskiego, który jak żaden inny naród kocha przecież teatr, aktorstwo, mimikę, śpiew i ożywioną gestykulacją mowę. Był to swoisty rodzaj dydaktyki religijnej na temat Bożego Narodzenia. Początków tych przedstawień należy szukać w XIII wieku, jakkolwiek zachowane źródła sięgają dopiero XVI wieku. Powodzenie tej ludowej sztuki wyjaśnić można wieloma przyczynami. Posiadały one duży ładunek dramatyczności: narodziny Zbawiciela w bardzo ubogiej scenarii, agrarne elementy dekoracyjne

(wół, osioł, siano, żłób, sceny pasterskie, itd.), postać okrutnego Heroda, egzotyczni Królowie o nietypowym kolorze skóry i kolorowym orszaku, rzeź niewinnych dzieci, śmierć z kosą, aniołowie z olbrzymimi skrzydłami, a także diabły, żydzi, mieszczenie, rycerze itd. Ponadto, jasełka te na ogół odbywały się po zapadnięciu zmierzchu, w klimacie pewnej misteryjności.

Prezenty gwiazdkowe

Powszechna praktyka wzajemnego obdarowywania się prezentami (w tym zwłaszcza dzieci), z okazji Świąt Bożego Narodzenia, związana była pierwotnie z kultem i życiorysem św. Mikołaja, biskupa diecezji Bari (Italia), żyjącego w IV wieku. Jego niezwykła hojność, szczodrość, troska o biednych stały się symbolem i uosobieniem miłości każdego bliźniego. Dzisiejszą tradycję bożonarodzeniowych prezentów zawdzięczamy Marcinowi Lutrowi, który w roku 1535 domagał się, aby protestanci zaniechali zwyczaju "św. Mikołaja", a prezenty dawali swoim dzieciom jako dar samego "Dzieciątka Jezus". Z czasem, wszystkie kraje chrześcijańskie, także katolickie, przyjęły tę praktykę, gdyż motywacja była teologicznie poprawna, pomimo Lutrowej proveniencji. Jednakże ślad dawnej tradycji biskupa - św. Mikołaja nadal rozpoznajemy w postaci tzw. Gwiazdora ubranego w szaty biskupie, z mitrą i pastorałem, względnie nazywanego wprost Santa Claus (kraje anglosaskie) czy Sinterklaas (Holandia).

Wymienione powyżej (oraz inne) zwyczaje świąteczne mają swój pełny wymiar i sens, o ile umieszczone są na tle swego oryginalnego źródła pochodzenia, czyli radości z faktu, że Bóg narodził się dla nas w osobie Jezusa Chrystusa. Gwiazda betlejemka umieszczona na szczycie choinki ma pomagać w powrotach do domu z dalekich stron...pamiętajmy o swoich korzeniach...także religijnych.

TRADYCJA SYLWESTROWEJ NOCY

Kasia Richter

Świętowanie końca starego i początku nowego roku obchodzono już w starożytnym Rzymie, po raz pierwszy w styczniu roku 53 p.n.e., kiedy to Juliusz Cezar przesunął początek roku z 1 marca na 1 stycznia. O tym, iż Rzymianie hucznie obchodzili początek roku świadczy list Cycero (Ad Atticus 16,1,4): Cycero pyta się, czego można oczekiwać 1 stycznia od Konsulów i odpowiada sam sobie „odespania odurzenia”.

Połączenie końca roku z imieniem Sylwester pochodzi z roku 1582. W tym czasie poprzez reformę kalendarza gregoriańskiego przeniesiono ostatni dzień roku z 24. grudnia na 31. grudnia - dzień śmierci papieża Sylwestra I (31.12.335 r.), który od roku 813 prowadzony jest w kalendarzu liturgicznym jako dzień jego imienin. Papież Sylwester I przewodził kościołowi katolickiemu w latach 314-335, za czasów panowania Cesarza Konstantyna Wielkiego i miał duże znaczenie dla historii i rozwoju kościoła.

Na obrazach papież Sylwester I przedstawiany jest często z gałązką oliwną w ręku - symbolem pokoju w czasach prześladowania chrześcijan oraz ze związanym smokiem, symbolizującym zwycięstwo chrześcijaństwa nad pogaństwem, jak również z kluczem w ręku, co ma symbolizować zamykanie starego i otwieranie nowego roku. Sylwester I jest główną postacią legendy,

w której chodzi o tak zwaną „darowiznę konstantynowską”. Jak głosi legenda, papież Sylwester uratował cesarza rzymskiego Konstantyna Wielkiego od śmiertelnej choroby (trądu), którą ten ukarany został za okrutne prześladowanie chrześcijan. Z wdzięczności Konstantyn sprowadził Sylwestra I do Rzymu, uznał duchowe przywództwo papieża i nadał mu takie samo znaczenie jakie miało wówczas światowe przywództwo cesarza. Pod wpływem papieża zaprzestano prześladowania chrześcijan w Cesarstwie Rzymskim a dzięki swym wzrastającym wpływom papież mógł wkrótce rozpocząć budowę dwóch do dziś najważniejszych kościołów Rzymu: kościoła Laterańskiego oraz Bazyliki Św. Piotra.

W VIII wieku owo przywództwo papieskie zostało uprawomocnione na podstawie dokumentu znanego jako „darowizna konstantynowska”. Według tego dokumentu, który jak się później okazało był w rzeczywistości sporządzonym między latami 752 i 806 w Rzymie fałszerstwem, cesarz Konstantyn uznaje papieża Sylwestra I i jego przywództwo nad wszystkimi kościołami oraz nad Rzymem, Włochami i zachodnią częścią Cesarstwa Rzymskiego. Ujawnione w roku 1440 przez włoskiego humanistę Laurentiusa Valla oszustwo było najbardziej owocnym w skutki fałszerstwem średniowiecza, które doprowadziło do papiestwa wolnego od cesarskiej protekcji.

Jak podają antyczne źródła rzymskich autorów, w Rzymie panowała tradycja urządzania z okazji Nowego Roku hucznych uczt, zabaw i hulanek, na których m.in. składano Bogom ofiary. Te pogańskie zwyczaje mieszkańców Rzymu były przez chrześcijan odrzucane. Ale wśród prostej ludności rzymskiej zwyczaje noworoczne utrzymały się również wtedy, gdy w IV wieku chrześcijaństwo ogarnęło masy oraz zostało religią narodową. Kościół w Rzymie próbował występować przeciwko owym zwyczajom hulanek i pijaństw ogłaszając dzień Nowego Roku dniem pokuty i postu, ale pomimo gróźb

31 grudnia to szczególnie noc. To noc, w którą chcemy głośno i hucznie świętować. Noc, w którą jak za dośknięciem czarodziejskiej różdżki zapominamy o troskach i zmartwieniach dnia codziennego, która wzbudza w nas wiarę w lepszą przyszłość i wprawia nas w radość, której upust dajemy oddając się balowemu szaleństwu. Ale skąd się wzięła ta tradycja hucznego witania Nowego Roku? Dlaczego akurat w tę noc na przełomie grudnia i stycznia? I dlaczego nazywamy ją nocą sylwestrową?

Stomatolog

Dr. med. dent. Katharina Juretzki

Amalienstr. 60
(przy Uniwersytecie)
80799 München

Tel. 089/39 37 20

i ostrzeżeń – bezskutecznie. Według legendy, w kościele katolickim po raz pierwszy obchodzono Nowy Rok uroczystie w roku 999, kiedy papieżem został Sylwester II, znany m.in. z tego, iż zorganizował kościoły w Polsce zakładając biskupstwo Gniezno. Ostatni dzień 999 roku wzbudzał wśród mieszkańców Rzymu i Europy wiele obaw, gdyż według proroctwa Sybilli, miał w roku 1000 nadejść koniec świata. Gdy przepowiednia nie spełniła się, tuż po północy ludzi ogarnęła olbrzymia radość, która znów znalazła wyraz w zabawach i świętowaniu. Wtedy to Sylwester II po raz pierwszy w historii udzielił błogosławieństwa urbi et orbi („miastu (Rzymowi) i światu”), które od tego czasu, każdego pierwszego dnia w roku jest tradycyjnie udzielane przez papieża.

Dziś witamy Nowy Rok z radością, pełni nadziei, iż będzie on lepszy od starego – jest to powód do powitania go pod „pełnymi żaglami”.

Ale również dzisiaj w noc sylwestrową spotykają się chrześcijańskie i pogańskie tradycje. W Europie Nowy Rok witany jest sztucznymi ogniami, wróżbami, oraz mszą św. o północy. Wszystko co głośnie w noc sylwestrową, jak strzelanie, sztuczne ognie, rakiety jest pozostałością pogańskiego przesądu, według którego przed rozpoczęciem Nowego Roku należy przegonić za pomocą hałasu wszystkie złe duchy. Jednym z niemieckich zwyczajów noworocznych, popadającym już jednak w zapomnienie, jest topienie ołowiu, podobne do naszego andrzejkowego topienia wosku. Miłym zwyczajem w Niemczech jest podarowywanie przyjaciółom, rodzinie, sąsiadom małych prezentów – w jadalnej lub dekoracyjnej formie – oraz przesyłanie życzeń noworocznych zaopatrzonych w symbole, takie jak podkowy, czterolistne koniczynki, kominiaże, biedronki, muchomorki, świnki, które maja przynieść szczęście i zadowolenie.

W noc noworoczna życzą sobie Niemcy „Ein gutes und gesegnetes neues Jahr” (dobrego i pobożnego nowego roku). Tak lub podobnie brzmią wszędzie oficjalne pozdrowienia noworoczne lub raczej sylwestrowe, gdyż te noworoczne życzenia wypowiada się często jeszcze przed nadejściem Nowego Roku. Wśród przyjaciół życzy się sobie „einen guten Rutsch”. Sformułowanie „guter Rutsch” jest często rozumiane jako przyjemne „wślizgnięcie się” w nowy rok. Ze wślizgiwaniem się nie ma to jednak nic wspólnego. Słowo to pochodzi od żydowskiego słowa „Rosch” oznaczającego łowę lub qtek. Żydowski Nowy Rok nazywa się „Rosch Hashana” (Początek roku). W pierwszych sekundach nowego roku wznosi się toast „prosit Neujahr” lub „prost Neujahr”. Słowo prosit pochodzi z łaciny i oznacza „niechże się uda”.

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
wie treu sind deine Blätter!

A na Święta będzie gęś

Maja Jonecko

Choinka to z pewnością jeden z najbardziej rozpoznawalnych symboli Bożego Narodzenia. Czy wszyscy z Was, Drodzy Czytelnicy wiedzą, że zwyczaj jej strojenia pochodzi właśnie z Niemiec? Tradycja przez kolejne lata co prawda ewoluowała i coraz więcej z nas spędza Święta przy sztucznym drzewku udekorowanym w migocące jak dusza zapragnięte łańcuchy świetlne, lecz jedno pozostało niezmiennie... Prezenty!! Dla wielu punkt kulminacyjny świąt, niezależnie czy na nie zasłużyli czy nie. Gonimy za nimi na dużo wcześniej przed świętami starając się jakoś trafić w gusta obdarowanych. Jeszcze dobrze nie zdążą wypalić się znicze na grobach naszych zmarłych po dniu Wszystkich Świętych a już miasta ogarnia świąteczna gorączka i przedświąteczna radość. A wszystko po to, by jak najwięcej wyciągnąć z naszych kieszeni. Jak grzyby po deszczu rośnie liczba świątecznych jarmarków. Karuzele, strzelnice, jarmarczne budy z różnościami. Komerccjalizacja postępuje z roku na rok. W Polsce, Niemczech, na całym świecie.

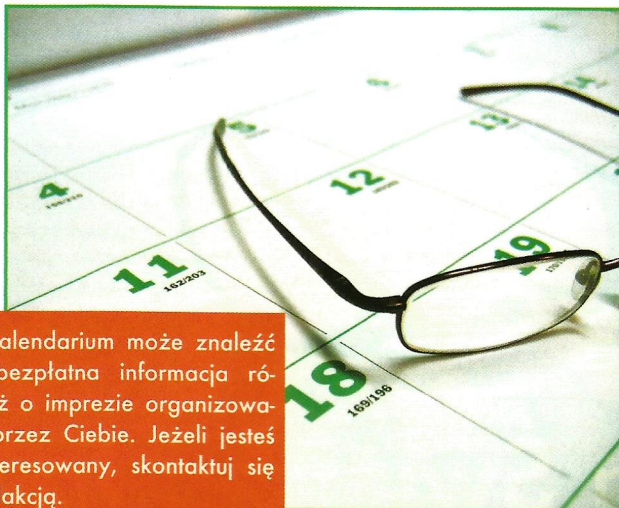
A same święta? W niemieckim i polskim wydaniu znacznie się różnią. W Niemczech nie Wigilia, ale pierwszy dzień świąt jest kulinarnym punktem kulminacyjnym i dniem dzielenia się prezentami. W czasie kiedy w wigilię Polacy siadają do stołu z tradycyjnymi dwunastoma potrawami Niemcy zjadają się w pośpiechu sałatką ziemniacz-

ną, kielbaską lub nawet pizzą i wracają do przygotowań na kolejny dzień. Życzenia składają sobie bez dzielenia się opłatkiem, nie ma też miejsca przy stole dla nieoczekiwanego gościa. Również niemieckie karpie mogą pływać spokojnie. Ten gatunek ryb nie należy w Niemczech do ulubionych dań świątecznych. Tu króluje na stołach pieczona gęś, kaczka, indyk lub dziczyzna, coraz częściej ta importowana, najlepiej z Polski. Nie ma też wypatrywania pierwszej gwiazdki w celu dobrania się do prezentów, ani tradycyjnej pasterki w niemieckich kościołach. Dziwnie, nie? Tak bez ryby, gwiazdki, pasterki, opłatka...

Jedno pozostało, powiedzmy niezmiennie - Boże Narodzenie to święto rodzinne. To taki właśnie dzień w roku kiedy wszyscy starają się nawet z najbardziej odległych zakątków świata ściągnąć w rodzinne strony. Gwiazda betlejemka umieszczona na szczycie choinki ma pomagać w powrotach do domu z dalekich stron. I choć wspólne kolędowanie jest coraz to mniej powszechne zarówno w Niemczech jak i w Polsce, to tę parę dni w roku jest ważnym wydarzeniem rodzinnym, okazją do rozmów i radości z obecności bliskich.

Nie wiem jak Wy, Drodzy Czytelnicy, ale ja wolę polskie święta. Pamiętajmy o swoich korzeniach. Także religijnych!

Cicha noc, święta noc...

KA LEN DARIUM

W Kalendarium może znaleźć się bezpłatna informacja również o imprezie organizowanej przez Ciebie. Jeżeli jesteś zainteresowany, skontaktuj się z redakcją.

Grudzień 2007

30.11. - 02.12.2007

WARSZTATY PLASTYCZNE dla dzieci poprowadzi mieszkająca w Monachium malarka i grafik Daria Nadolska-Chraniuk
gdzie: Centrum Kultury Polskiej, Prinzregentenstr. 7, Monachium

02.12.2007 - niedziela, godz. 9:00

MECZ PIŁKI NOŻNEJ FC Anadolu München - SV Polonia München
gdzie: Agnes-Bernauer-Str. 239, Monachium-Pasing

05.12.2007 - środa, godz. 19:00

otwarcie WYSTAWY PT. „STAN WOJENNY W POLSCE, SPOJRZENIE PO 20 LATACH”, poprzedzone filmem i odczytem Jacka Pawłowicza z IPN, wystawa prezentowana do 17.12.2007, film i odczyt w języku polskim
gdzie: Centrum Kultury Polskiej, Prinzregentenstr. 7, Monachium

06.12.2007 - czwartek, godz. 19:00

Polonijny Klub Spotkań „FAMA” zaprasza na SPOTKANIE Z KUCHARZEM Szczepanem Konońką, tematem wieczoru będzie „kuchnia świąteczna”
gdzie: Polska Misja Katolicka, Heßstr. 26, Monachium
info: Elżbieta Jarzębowska, tel.: 089 692 76 50

w czwartek 06.12.2007, 20.12.2007,

10.01.2008, 24.01.2008 i 07.02.2008 o godz. 20:00 oraz w sobotę 02.12.2007 o godz. 9:00
SPOTKANIA POLSKICH STUDENTÓW W MONACHIUM
gdzie: Katholische Hochschulgemeinde przy TU München, . 32, Monachium

09.12.2007 - niedziela, godz. 14:30

MECZ PIŁKI NOŻNEJ TSV Maccabi München - SV Polonia München
gdzie: Surheimerweg 3, Monachium

09.12.2007 - niedziela, godz. 17:00

uroczyste otwarcie SZOPKI BOŻONARODZENIOWEJ, wyrzeźbionej przez uczniów z Liceum Plastycznego im. Kenara w Zakopanym
występ chóru pod kierownictwem J. Obuchowskiego
okolicznościowe przemówienia wygłoszą: Kardynał F. Wetter, radna miasta Beatrix Zu-

rek, Konsul Generalny RP w Monachium - E. Sobótka
gdzie: Hauptbahnhof, München

09.12.2007 - niedziela, godz. 20:00

„POLSKIE I UKRAIŃSKIE PIEŚNI I ARIE” - koncert pod patronatem Konsul Generalnej RP i Konsula Generalnego Republiki Ukrainy Wasilij Bil - wokali i Taras Yachshenko - akompaniament, wykonają m.in. polskie koledy i pieśni Karola Szymanowskiego
gdzie: Gasteig, Rosenheimer Str. 5, Monachium

19.12.07 - środa, godz. 19:00

SPOTKANIE OPŁATKOWE DLA POLONII we współpracy z Polską Misją Katolicką
gdzie: Centrum Kultury Polskiej, Prinzregentenstr. 7, Monachium

19.12.2007 - 20.01.2008

WYSTAWA RZEŻBY Stanisława Cukiera i Ireneusza Września z Zakopanego - w tradycji zakopiańskiej i w nastroju adwentowo-świątecznym, rzeźby w metalu nawiązują do Świąt Bożego Narodzenia; galeria czynna pon.-pt. w godz. 14:00-17:00
gdzie: Centrum Kultury Polskiej, Prinzregentenstr. 7, Monachium

30.12.2007 - niedziela

TURNIEJ CZTERECH SKOCZNI, zawody w Oberstdorfie (Niemcy)
31.12.2007 - poniedziałek, godz. 19:30
BAL SYLWESTROWY organizowany przez Agencję Imprez Rozrywkowych „Syrenka”

gdzie: Gasthaus Gartenstadt, Naupliastr. 2, Monachium (U1 - Mangfallplatz)
info: Barbara Grabowska, tel.: 089 670 82 30

Styczeń 2008

01.01.2008 - wtorek

TURNIEJ CZTERECH SKOCZNI, zawody w Garmisch-Partenkirchen (Niemcy)

04.01.2008 - piątek

TURNIEJ CZTERECH SKOCZNI, zawody w Innsbrucku (Austria)

06.01.2008 - czwartek, godz. 17:00

zamknięcie i pożegnanie ZAKOPIAŃSKIEJ SZOPKI BOŻONARODZENIOWEJ
wystąpi dziesięć zespołów z Nowego Sącza
gdzie: Hauptbahnhof, Monachium

06.01.2008 - niedziela

TURNIEJ CZTERECH SKOCZNI, zawody w Bischofshofen (Austria)

08.01.2008 - wtorek, godz. 19:00

POCZĄTEK PRZYGOTOWAŃ DO SEZONU PIŁKARSKIEGO SV „Polonia” München
gdzie: Fußballhalle, Colmdorfstr. 3, Monachium-Aubing
info: Marcin Studencki, tel. 0162 799 43 96

13.01.2008 - niedziela, godz. 18:00

KONCERT KOLEJ w wykonaniu polskiego chóru pod kier. pana Józefa Obuchowskiego
gdzie: Allerheiligen Kirche, Ungerer Str. 187, Monachium

22.01.2008 - wtorek, godz. 21:00
(termin może jeszcze ulec zmianie)

KONCERT JAZZOWY Adama Pierończyka
gdzie: Jazzklub Unterfahrt, Einsteinstr. 42, Monachium, info: www.unterfahrt.de

27.01.2008 - niedziela, ok. godz. 15:00

OPŁATEK PARAFIALNY I JASEŁKA
gdzie: sala parafialna przy Kościele św. Józefa, Josephsplatz, Monachium

Luty 2008

01.02. - 06.02.2008

ZIMOWISKO dla rodzin organizowane przez Polską Misję Katolicką
gdzie: Jugendherberge Oberammergau
info: Jerzy Kupiński, tel.: 089 546 43 585, tel. kom.: 0171 230 196

**Dyplomowany
Pedagog**

**Zuzana
Włodarczyk**

Pomoc przy formalnościach związanych z:

- Organizacją miejsca w przedszkolu, szkole, klinice itp.
- Uzyskaniem świadectw socjalnych min. rodzinne, wychowawcze
- Pomoc pedagogiczna w aklimatyzacji dzieci na terenie Niemiec

Tel.: 0178 497 81 21

E-Mail: zuzana.wlodarczyk@netit24.com

Msze święte w okresie Świąt Bożego Narodzenia w PMK Monachium

IV Niedziela Adwentu, 23 grudnia

godz. 10.00 kaplica Misji przy Heßstr.26
godz. 10.00 kaplica Misji przy Max-Kolmsperger-Str. 9a
godz. 10.00 kaplica w Ludwigsfeld
godz. 12.00 kościół św. Józefa (Josephsplatz)
godz. 12.00 kościół św. Moniki (Neuperlach)
godz. 18.30 kościół MB Królowej Pokoju (Giesing)

Uroczystość Narodzenia Pańskiego, 25 grudnia

godz. 24.00 kościół św. Józefa (Josephsplatz)
godz. 24.00 kościół św. Moniki (Neuperlach)
godz. 10.00 kaplica w Ludwigsfeld
godz. 12.00 kościół św. Józefa (Josephsplatz)
godz. 12.00 kościół św. Moniki (Neuperlach)
godz. 18.30 kościół MB Królowej Pokoju (Giesing)

Święto św. Szczepana, 26 grudnia

godz. 10.00 kaplica Misji przy Heßstr.26
godz. 10.00 kaplica Misji przy Max-Kolmsperger-Str. 9a
godz. 10.00 kaplica w Ludwigsfeld
godz. 12.00 kościół św. Józefa (Josephsplatz)
godz. 12.00 kościół św. Moniki (Neuperlach)
godz. 18.30 kościół MB Królowej Pokoju (Giesing)

Święto Świętej Rodziny Jezusa, Maryi i Józefa, niedziela, 30 grudnia

godz. 10.00 kaplica Misji przy Heßstr.26
godz. 10.00 kaplica Misji przy Max-Kolmsperger-Str. 9a
godz. 10.00 kaplica w Ludwigsfeld
godz. 12.00 kościół św. Józefa (Josephsplatz)
godz. 12.00 kościół św. Moniki (Neuperlach)
godz. 18.30 kościół MB Królowej Pokoju (Giesing)

Uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi, 1 stycznia

godz. 10.00 kaplica w Ludwigsfeld
godz. 12.00 kościół św. Józefa (Josephsplatz)
godz. 12.00 kościół św. Moniki (Neuperlach)
godz. 18.30 kościół MB Królowej Pokoju (Giesing)

Uroczystość Objawienia Pańskiego, niedziela, 6 stycznia

godz. 10.00 kaplica Misji przy Heßstr.26
godz. 10.00 kaplica Misji przy Max-Kolmsperger-Str. 9a
godz. 10.00 kaplica w Ludwigsfeld
godz. 12.00 kościół św. Józefa (Josephsplatz)
godz. 12.00 kościół św. Moniki (Neuperlach)
godz. 18.30 kościół MB Królowej Pokoju (Giesing)

pozostałe dni okresu świątecznego

- Msza święta w kaplicy Misji przy Heßstr.26, godz. 19.00

pozostałe informacje i zmiany

- www.pmk-muenchen.de

Dorota Neubiberg
Hauptstr.42
tel.0176 29341133
tipsy żelowe,
manicure biologiczny,
french manicure,
artystyczne zdobienie paznokci

Zapraszamy do SKŁEPU POLSKIEGO w centrum Monachium

Polecamy ok. 50 rodzajów wędlin wyrabianych w Żywcu.
Sprowadzamy również najlepsze polskie produkty jak:
twaróg, oscypki, flaki, żur, musztarda, pierogi, ogórki, ćwikła, słodycze, itp.

Znajdą nas Państwo na KARLSPLATZ/STACHUS
w podziemnym Centrum Handlowym (naprzeciw Leder Fischer,
schody ruchome od Hypovereinsbank oraz od Justizpalast)

Sklep nr 31 otwarty:

od pon. do pt. 9.30 - 20.00, sobota 9.30 - 19.00

Telefon: 0172 8478337

www.zywiec-muenchen.de

KREDYTY MIESZKANIOWE

Na zakup nieruchomości
w Niemczech i w Polsce

Przykładowe ceny mieszkań w Monachium i raty kredytu mieszkaniowego:

Mieszkanie	Wartość	Rata miesięczna kredytu*
Apartament 35m ²	75 000	305 Euro
2-pokojowe 50m ²	125 000	609 Euro
3-pokojowe 70m ²	175 000	710 Euro

* wkład własny 20%, oprocentowanie 4,8%, stan 11.11.2007

**Wyberzemy dla Ciebie najbardziej atrakcyjną
ofertę spośród ofert 15 polskich banków**

Wartości 6-miesięcznych stóp procentowych
WIBOR, LIBOR i EURIBOR, dla kredytów
w PLN, CHF i EUR. Stan: 11.11.2007

WIBOR	LIBOR	EURIBOR
5,51%	2,86%	4,58%

Polscy Doradcy Finansowi

Izabela Bzdyk & Marcin Studencki GbR

Tel: 089 5521 39 57

Mobil: 0162 799 43 96

ZESPÓŁ MUZYCZNY
Darek Robaszkiewicz
Feuchtwangerstr. 3
80937 München
Mobil: DE: 0157/72139527
PL: 0048 605 146 274

JOLANTA LOHMANN
POŁOŻNA

*OPIEKA PRZED PORODEM
(KURSY PRZYGOTOWAWCZE DO PORODU)

*PORÓD

*OPIEKA PO PORODZIE
(WIZYTY DOMOWE, GIMNASTYKA PO PORODZIE)

TEL. 08023/14 59 - PO 18:00
DZIAŁAM NA TERENIE MONACHIUM

SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

MAZUR
AUTOMOBILE

- sprzedaż dla osób fizycznych i małych firm
- za gotówkę
- na raty
 - uproszczona procedura ratalna
 - niskie oprocentowanie

Zapraszamy do naszej firmy

Landsberger Str. 94, Büro 11
80339 München

Tel. 089/54 24 37 33

Mobil 0 179 11 66 204

www.auto-max.eu

ZAŁATWIAMY WSZYSTKIE FORMALNOŚCI

WWW.VIOLETTA-ILLES-SERVICES.DE

PERSONALSERVICE AU PAIR SERVICE

Praca dla:

- *Pielęgniarek/ opiekunek nad osobami starszymi
- *Pomocy domowych
- *Osób sprząających pomieszczenia prywatne i instytucje

Prowadzę pośrednictwo w poszukiwaniu zleceń

Pomagam załatwiać formalności związane z podejmowaniem działalności gospodarczej

Violetta Illes Services nie prowadzi doradztwa prawnego

Biuro:

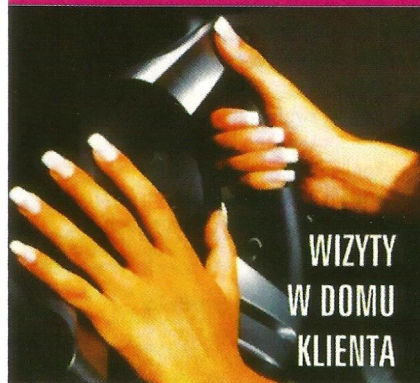
Illes Violetta
Alfred-Schmidt-Str.45
81379 München
(U3 Thalkirchen)

Tel. 089-1406897
Mobil: 01787767152

poniedziałek - piątek 9.00-12.00

BOŻENA JASZCZUR manicure

manicure biologiczny tel. 01739710012
french manicure MÜNCHEN
pedicure
tipsy żelowe
artystyczne zdobienie paznokci
masaż dłoni i stóp

WIZYTY
W DOMU
KLIENTA

POLSKA • NIEMCY • HOLANDIA • BELGIA • ANGLIA

MIĘDZYNARODOWY PRZEWÓZ OSÓB

D&K
Ireneusz Krystel

NIEMCY ok. / Monachium
telefon **0-89 579 09690**
tel. kom. **0-174 604 8882**
0-162 384 1770

POLSKA
tel./fax **015 847 1060**
tel. kom. **0 601 738 083**

BUSY 9 OSOBOWE
Ireneusz Krystel
36-110 MAJDAN KRÓLEWSKI
UL. SANDOMIERSKA 1
POLSKA

POLSKA - NIEMCY

przewozy.dik@wp.pl www.przewozy-dik.pl

UMBAU DUDA

Christoph Duda

Sanitär, Heizung

Trockenbau, Marmor,
Fliesen, Parkett,
Platten und Mosaik,
Hausmeisterei - Raumausstatter

Reuland str. 28
81377 München
Tel.: 089/719 99 670
mobil: 0171/7102357

Tłumaczenia przysięgłe z języka polskiego i niemieckiego

Hanna Wypijewska-Kochems

Tel. 089 / 786521
Fax. 089 / 74879808
Mobil: 0179 497 28 93

Gottfried-Böhm-Ring 43
81369 München

Transporte

- o transport międzynarodowy towarów na terenie całej UE
- o przeprowadzki
- o obsługa osób prywatnych i firm
- o faktury VAT

MOBILE
+49 1636675931
tomprok@interia.eu

TOMASZ STANISŁAWSKI

Pomoc biurowa
MONACHIUM
z doświadczeniem

Tel. 016097318484
Wilhelm-Busch-Str. 4
81477 München

PAWEŁ
KFZ - MAISTERBETRIEB
Zakład Elektromechaniki
Instalacje Gazowe LPG

Bodenseestr. 198, 81243 München
Mobil: 0176/21310646